

***Statenstuk* 2020-917**

Onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2020

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 22 januari 2020
- Provinciale Staten op 5 februari 2020

Voorstel van het Presidium van Provinciale Staten van Drenthe van 9 december 2019, kenmerk 50/SG/202000077)

Behandeld door mevrouw E. Jasperse, telefoonnummer (0592) 36 51 89

Inleiding

Voortvloeiend uit het onderzoeksprotocol stellen Provinciale Staten (PS) jaarlijks het onderzoeksprogramma vast en mandateren op deze wijze het in opdracht van PS uit te voeren onderzoek door de griffie. Het onderzoek ondersteunt het Drents parlement bij het uitvoeren van de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. De informatie- en beoordelingspositie van Provinciale Staten verbetert. In samenwerking met de Commissie van Onderzoek heeft de Statengriffie het onderzoeksprogramma voor 2020 voorbereid, welke nu voorligt.

Het onderzoeksprogramma is een dynamisch document; tijdens de looptijd in 2020 kan de Commissie van Onderzoek, bijvoorbeeld bij actuele ontwikkelingen, wijzigingen aanbrengen in het programma. Daarnaast hebben fracties de mogelijkheid om een verzoek tot een onderzoek, in de vorm van een flexnotitie, in te dienen.

Onderzoeksthema's in 2020

Eerder is als werkwijze gekozen om het onderzoek vanuit voor PS belangrijke thema's in te steken. Onderzoeksproducten, zoals de Statenontmoetingen en Panelpeilingen, passen doorgaans binnen deze prioritaire thema's.

Om te komen tot de onderzoeksthema's voor 2020 heeft de Commissie van Onderzoek input opgehaald vanuit de fracties. Daarnaast is er een analyse gemaakt van de verslagen van de gesprekken van de fracties met de informateur. Het coalitieakkoord is geanalyseerd en actuele maatschappelijke ontwikkelingen en vragen en behoeften die tijdens het inwerkprogramma door Statenleden zijn geuit zijn geïnventariseerd. Op basis van de input en analyses stelt de Commissie van Onderzoek de volgende thematiek als richtinggevend voor:

1. Samenleving en bestuur
2. Klimaat, landschap en energie
3. Regionale economie
4. Mobiliteit

De Commissie van Onderzoek voorziet in 2020 in elk geval binnen deze actuele en prioritaire thema's ondersteuning van de onderzoekers op de griffie voor de Staten door middel van de verschillende onderzoeksproducten die in het programma worden aangegeven.

Naast de vier thema's zullen in 2020 ook de reguliere, jaarlijks terugkerende onderzoeksproducten zoals oplegnotities bij beleidsstukken en de P&C documenten verschijnen en worden werkgroepen en commissies inhoudelijk ondersteund door de onderzoekers op de griffie.

Bijgaand advies wordt u voorgelegd door de Commissie van Onderzoek.

Advies

Vaststellen Onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2020.

Beoogd effect

- De Staten worden ondersteund bij hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol.
- De informatie- en beoordelingspositie van Provinciale Staten verbetert.

Argumenten

1. *Door het vaststellen van het onderzoeksprogramma mandateren PS het in opdracht van PS uit te voeren onderzoek.*

Het onderzoeksprogramma is een concrete uitwerking van het onderzoek dat in opdracht van PS wordt uitgevoerd en geven de Staten de mogelijkheid om op de invulling van het onderzoek te sturen.

2. *De Staten kunnen prioriteiten stellen door het vaststellen van het jaarprogramma.*

Het onderzoeksprogramma is bij uitstek een instrument voor de Staten om prioriteit te stellen bij het onderzoek voor PS in 2020. Prioriteiten kunnen worden gesteld ten aanzien van de thema's waarop onderzoek plaatsvindt en het type onderzoek dat wordt uitgevoerd.

Uitvoering

Tijdsplanning

Commissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 22 januari 2020.

Provinciale Staten op 5 februari 2020.

Financiën

Provinciale Staten hebben jaarlijks onderzoeksbudget beschikbaar. Dit wordt ingezet ten behoeve van het uitbesteden van onderzoek en de inhuur van specialistische kennis. De besteding van het budget wordt in overleg met de Commissie van Onderzoek besproken (zie onderzoeksprotocol Statengriffie Drenthe). Volledigheidshalve wordt u verwezen naar het onderzoeksprogramma.

Europese context

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

Het beheer van het onderzoeksprogramma en de bijsturing op het onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd door de Commissie van Onderzoek.

Extern betrokkenen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

Onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2020

Assen, 9 december 2019

Kenmerk: 50/SG/202000077

Het Presidium van Provinciale Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter
mevrouw mr. drs. S. Buissink, griffier

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van het Presidium van Provinciale Staten van Drenthe van 9 december 2019, kenmerk 50/SG/202000077;

BESLUITEN:

Het Onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2020 vast te stellen.

Assen, 5 februari 2020

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

**Onderzoeksprogramma
Provinciale Staten Drenthe 2020**

1. INLEIDING

Het Drents parlement heeft sinds 2011 eigen onderzoekers op de griffie. De Staten beschikken daarmee over een uniek instrument ter bevordering van een optimale beoordelings- en informatiepositie van Provinciale Staten. Het 'Onderzoeksprotocol Provinciale Staten Drenthe' (Statenstuk 2011-505) vormt de basis van het onderzoeksprogramma. Het onderzoek wordt op een objectieve en betrouwbare wijze (waardenpluriform) uitgevoerd.

Om richting te geven aan het onderzoek stellen Provinciale Staten jaarlijks een onderzoeksprogramma vast. De Commissie van Onderzoek, waarin elke fractie vertegenwoordigd is, heeft de onderzoekswensen geïventariseerd. Daarna is onderstaand programma opgesteld. Het programma wordt nu ter vaststelling aan de Staten aangeboden. Het onderzoeksprogramma is dynamisch; tijdens de looptijd in 2020 kan de Commissie van Onderzoek, bijvoorbeeld bij actuele ontwikkelingen, wijzigingen aanbrengen in het programma.

Het onderzoeksprogramma bestaat uit een zogenaamde 'vaste' en 'flexibele' onderzoeksruimte. De vaste onderzoeksruimte is gereserveerd voor jaarlijks terugkerende onderzoeksproducten zoals oplegnotities bij de Planning & Control documenten, het opstellen van oplegnotities en/of feitenoverzichten bij strategische beleidsstukken. Gedurende het jaar kunnen bepaalde onderwerpen actueel worden, waarvoor (aanvullend) onderzoek nodig is. Daarnaast hebben fracties de mogelijkheid om een verzoek tot een kort onderzoek, in de vorm van een flexnotitie, in te dienen. Hiervoor is de flexibele ruimte gereserveerd. De Commissie van onderzoek besluit over de invulling van de flexibele ruimte.

Leeswijzer

Dit document is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- in hoofdstuk 2 wordt een korte terugblik op 2019 gegeven;
- in hoofdstuk 3 worden de onderzoeksthema's nader toegelicht;
- in hoofdstuk 4 wordt een toelichting op de soorten onderzoeksproducten gegeven;
- in hoofdstuk 5 worden de werkgroepen en commissies toegelicht;
- in hoofdstuk 6 wordt een overzicht gegeven van de voorziene onderzoeksproducten van 2020 en
- in hoofdstuk 7 worden de geraamde kosten van het onderzoeksbudget weergegeven.

2. TERUGBLIK OP 2019

In 2019 waren de provinciale verkiezingen. Het Onderzoeksprogramma 2019 was een informeel programma dat in het teken stond van overdracht- en inwerkactiviteiten om de Statenleden informatie te verschaffen over taken, werkwijzen, werkgroepen en commissies. Daarnaast zijn de reguliere onderzoeksproducten aangeboden. Hieronder wordt kort teruggeblikt op 2019.

Inwerkprogramma en overdracht

Het inwerkprogramma bestaat uit de onderstaande vijf modules.

1. Het Drents parlement: over de provincie als middenbestuur en de rollen, positie en bevoegdheden van de Staten.
2. Verbonden partijen: over het hoe en wat van verbonden partijen en de rol en positie van PS.
3. Planning & Control cyclus: over de inhoud en werking van de P&C cyclus en de Regeling grote projecten.
4. Integriteit: over de bewustwording van integriteit en morele oordeelsvorming.
5. Veranderende samenleving: over de visie op de rol van het Drents parlement in de veranderende samenleving en de instrumenten die kunnen bijdragen aan meer verbinding met de samenleving.

De modules 1, 2, 3 en 5 hebben al plaatsgevonden. Module 4 vindt plaats in het eerste halfjaar van 2020. Naast deze vijf modules zijn er nog verschillende informatiebijeenkomsten en workshops georganiseerd, zoals een kennismaking met verbonden partijen en de workshops 'sociale media' en 'schrijven van moties en amendementen'. Ook konden de Statenleden informatiebijeenkomsten georganiseerd door Gedeputeerde Staten bezoeken.

Klimaatbeleid en Energietransitie

In 2019 zijn klimaatbeleid en energietransitie uitvoerig aan de orde geweest. De Staten hebben op 9 oktober 2019 de Startnotitie RES vastgesteld en het Klimaatakkoord bestuurlijk aanvaard. Op 20 november 2019 heeft een Statenontmoeting plaatsgevonden over participatie en draagvlak in de energietransitie en de rolinvulling en positie van de Staten in het RES-proces. Klimaatakkoord en RES werken door in tal van andere beleidsthema's. De onderzoekers ondersteunen deze dossiers o.a. door middel van Statenstukken, oplegnotities, feitenoverzichten en/of nader onderzoek. In 2020 zal dit worden voortgezet. In hoofdstuk 3 is dit nader uitgewerkt.

Toekomst Drents Panel

Het Drents Panel is het opiniepanel van Provinciale Staten. Het is voor het Drents parlement een waardevolle, eigen graadmeter in de Drentse samenleving. Omdat het panel niet meer representatief is, is voor de twee in 2019 uitgevoerde opinieonderzoeken het panel aangevuld met respondenten uit andere panels. De volgende peilingen zijn uitgevoerd:

1. de rolinvulling van provinciale Staten in de Regionale Energie Strategie;
2. inwonersinput voor de Investeringsagenda 2020-2023.

Sinds enige jaren maakt het Trendbureau Drenthe (onderdeel van CMO STAMM)¹ gebruik van het Drents panel voor inwonerspeilingen voor thema's binnen het sociaal domein. Zowel PS als CMO STAMM onderschrijven het belang van een sterke regionale kennisinfrastructuur, afstemming bij het uitvoeren van onderzoeken die voor de rol en positie van PS relevant zijn en samenwerking bij het gebruik van het Drents Panel. In 2019 zijn diverse gesprekken gevoerd met CMO STAMM over samenwerking bij de uitbreiding en gebruik van het Drents Panel. Een integraal voorstel ten behoeve van besluitvorming is in voorbereiding.

Onderzoek Noordelijke Rekenkamer

De Noordelijke Rekenkamer adviseert PS gevraagd en ongevraagd over doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid. De onderzoekers van de griffie verzorgen de Statenstukken bij NRK-rapporten. In 2019 zijn de rapporten "Energie in Transitie" en "Werkt het?" in de Staten behandeld.

Vooruitblik:

De NRK verwacht in de eerste helft van 2020 drie onderzoeken te zullen afronden:

- "Energietransitie: lusten en lasten";
- "Duurzame landbouw"; en
- "Marketing en promotie toerisme: effecten provinciaal beleid".

3. ONDERZOEKSTHEMA'S 2020

Door het onderzoeksprogramma te thematiseren ontstaat er focus in het onderzoeksprogramma. Onderzoeksproducten zoals de Statenontmoetingen en Panelpeilingen passen doorgaans binnen deze prioritaire thema's.

---

¹ De oprichting van het Trendbureau vloeit voort uit de Notitie op Krimp en leefbaarheid (Statenstuk 2016-744).

In de vorige bestuursperiode was het onderzoeksprogramma opgebouwd rond drie actuele en prioritaire thema's:

1. de veranderende samenleving en de invulling van de rol van de volksvertegenwoordiging;
2. ruimtelijke ordening en mobiliteit en
3. regionale economie en leefbaarheid.

Voor de komende bestuursperiode is er een analyse gemaakt van de verslagen van de gesprekken van de fracties met de informateur². Het coalitieakkoord is geanalyseerd³ en actuele maatschappelijke ontwikkelingen en vragen en behoeften die tijdens het inwerkprogramma door Statenleden zijn geuit zijn geïnventariseerd. De Commissie van Onderzoek heeft input opgehaald vanuit de fracties. Op basis van de analyses en input stelt de Commissie van Onderzoek de volgende thematiek als richtinggevend voor:

1. samenleving en bestuur;
2. klimaat, landschap en energie;
3. regionale economie;
4. mobiliteit.

Naast deze vier thema's kwam uit de bovengenoemde analyse dat de sociale agenda door de meerderheid van de fracties wordt genoemd als belangrijk thema voor Drenthe voor de komende bestuursperiode. De sociale agenda heeft de volle aandacht van GS. De Commissie van Onderzoek voorziet hiervoor vooralsnog geen onderzoeksproducten in 2020.

De vier thema's zullen hieronder nader toegelicht worden.

THEMA 1. SAMENLEVING EN BESTUUR

Het thema samenleving en bestuur gaat specifiek in op de volksvertegenwoordigende rol van het Drents parlement.

In 2017 is het Drents parlement begonnen met onderzoek om inzicht te vergroten in de gevolgen van de veranderingen in de samenleving voor de rolinvulling van het Drents parlement. Het achterliggende doel hiervan is draagvlak vergroten voor de politiek. In 2018 hebben de Staten de 'Visie op de rol van het Drents parlement in de veranderende samenleving' (Statenstuk 2018-859) vastgesteld. Ook zijn meerdere onderzoeken gedaan en acties ondernomen om meer aansluiting te vinden bij de Drentse samenleving. Dit blijft een actueel en belangrijk onderwerp voor de Staten. Bij vaststelling van de Visie is gesteld dat de visie een levend document is dat naar aanleiding van de actualiteit aangepast of aangevuld kan worden. De Werkgroep Veranderende Samenleving heeft de opdracht de visie in deze bestuursperiode verder te ontwikkelen en nieuwe instrumenten die de volksvertegenwoordigende rol van de Staten versterken te ontwikkelen en bestaande te optimaliseren.

Een ander aspect van het thema Samenleving en Bestuur gaat over de eigen bestuurlijke positie van de Staten. Naar aanleiding van de eerste bijeenkomst van het inwerkprogramma is een onderzoek gestart naar de vrije ruimte van Provinciale Staten. In de bijeenkomst heeft professor Elzinga vijf domeinen aangegeven waarin PS op verschillende manieren hun rol kunnen pakken: gesloten collegebevoegdheid, vrije medebewind, zelfstandig bestuursorgaan, autonomie en het controledomein. In deze bijeenkomst inspireerde hij de aanwezige Statenleden om op zoek te gaan naar de eigen vrije beleidsruimte om het politieke debat te kunnen centreren rondom punten waar de Staten de ruimte hebben en politieke keuzes kunnen maken en zo de regionale democratie inhoudelijk te verrijken. Aanwezige Statenleden hebben de wens uitgesproken om uitgezocht te hebben waar die

---

² Deze zijn terug te lezen in de openbare gespreksverslagen van de informateur.

³ Collegeprogramma is uit de volgende zeven thema's opgebouwd: 1) Besturen en samenwerken 2) Stad en platteland 3) Regionale economie en werkgelegenheid 4) Mobiliteit en bereikbaarheid 5) Klimaat en energie 6) Levendig en sociaal 7) Middelen en mensen.

vrije ruimte zit. Commissie van Onderzoek heeft opdracht gegeven een verkennend onderzoek te doen naar de vrije beleidsruimte voor PS. Naar verwachting zullen de resultaten in het eerste kwartaal van 2020 gedeeld kunnen worden.

THEMA 2. KLIMAAT, LANDSCHAP EN ENERGIE

Klimaat, landschap en energie zijn actuele thema's. Deze hangen samen met de gedefinieerde provinciale belangen in de Omgevingsvisie: inrichting van het Drentse landschap (landbouw, natuur, biodiversiteit) en met actuele onderwerpen zoals de stikstofproblematiek. Naar verwachting zal de komende tijd van de Staten over verschillende onderwerpen besluitvorming worden gevraagd. Dit zal door de griffie ondersteund worden met oplegnotities, Statenstukken, nader onderzoek en ondersteuning ten aanzien van kaderstelling en controle. Hieronder volgt een (niet limitatieve) opsomming van onderwerpen die aan de orde zullen komen in de Staten in 2020.

- Vervolg op het onderzoek over de rol van de Staten bij participatie in de Energietransitie.
- Voor de zomer wordt de concept RES (RES 0.5) aangeboden.
- Voor de zomer wordt een actualisatie van de huidige Omgevingsverordening aangeboden. Deze aanpassing is om te voldoen aan de eis van de Omgevingswet per 1-1-2021.
- De NRK-rapporten "Energietransitie: lusten en lasten" en "Duurzame landbouw" en "Marketing en promotie toerisme: effecten provinciaal beleid".

THEMA 3. REGIONALE ECONOMIE

Een van de kerntaken van de provincie is zich in te zetten voor een sterke regionale economie. Een goede werkgelegenheid binnen de regio is daarbij het hoofddoel. Binnen dit thema zullen de volgende onderwerpen dit jaar in ieder geval aan de orde komen.

In februari 2019 is in de Staten het Rekenkamerrapport "Werkt het?" (Statenstuk 2019-861) behandeld en zijn de aanbevelingen die de NRK aan PS doen overgenomen. Het achterliggende doel van het onderzoek was *'Voorkomen moet worden dat Statenleden bij het afsluiten van het subsidietraject moeten constateren dat er goede bedoelingen waren en voldoende publieke gelden werden aangewend, maar dat er geen duurzame werkgelegenheid tot stand is gebracht.'* Uit het Rekenkameronderzoek is gebleken dat de investeringen niet altijd de vooraf genoemde effecten hebben gehad, omdat de beoogde effecten worden verwoord door de subsidieontvanger. Daarom beveelt zij PS aan dat de provincie (PS, GS) als instantie die het investeringsprogramma vaststelt, zelf een ex ante raming of ex post evaluatie op kan (laten) stellen. De Commissie van Onderzoek voorziet gewenste ondersteuning bij de monitoring van de uitwerking van de aanbevelingen voor PS van het Rekenkameronderzoek ter versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de Staten.

Daarnaast zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 op de agenda van de Staten een nieuwe Economische koers van de provincie komen. Bij deze "Economische koers Drenthe 2020-2023" zal een oplegnotitie verschijnen.

THEMA 4. MOBILITEIT

Regionale bereikbaarheid en openbaar vervoer is een kerntaak van de provincie met een grote maatschappelijke impact. Mobiliteit hangt nauw samen met leefbaarheid, bereikbaarheid en bedrijvigheid. De huidige mobiliteitsvisie, genaamd Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP 2007-2020), loopt volgend jaar af. In 2020 zullen de Staten een nieuw mobiliteitsplan ter besluitvorming aangeboden krijgen. De Commissie van Onderzoek voorziet een rol voor de onderzoekers om ondersteuning te bieden op het gebied van informatievoorziening, kaderstelling en (borging) van de controlerende rol van PS.

4. ONDERZOEKSPRODUCTEN 2020

Binnen de genoemde onderzoeksthema's zullen verschillende onderzoeksproducten verschijnen. De reguliere onderzoeksproducten voor 2020 worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Oplegnotities

Een oplegnotitie is een intern adviesdocument en wordt niet openbaar gemaakt. Een oplegnotitie is bedoeld om PS objectieve handvaten te bieden in hun vertegenwoordigende, normstellende en/of controlerende rol met name richting GS. PS bepalen hun eventuele inbreng op basis van de notitie in het debat en eventuele besluitvorming. Oplegnotities worden rechtstreeks aan de fracties verstrekt. De documenten uit de P&C-cyclus (voorjaarsnota, jaarrekening en begroting) worden voorzien van oplegnotities, waarbij beleidsmatige en financiële aandachtspunten naar voren worden gebracht. Als het zich aandient, worden de beleidstukken van GS voorzien van oplegnotities. Zo zijn er in 2019 onder andere oplegnotities verschenen bij het Klimaatakkoord en de Startnotitie RES. In 2020 wordt verwacht dat bij de Economische koers, de Concept RES, het nieuwe Mobiliteitsplan en de Provinciale Omgevingsverordening 2021 een oplegnotitie zal verschijnen. Daarnaast kan er voor de opstelling van een oplegnotitie gebruik worden gemaakt van de flexibele ruimte.

Feitenoverzichten

Een feitenoverzicht is een intern document en wordt niet openbaar gemaakt. Ze worden rechtstreeks aan de fracties verstrekt. Feitenoverzichten bieden een handzaam overzicht van feiten op een of meer provinciale beleidsterreinen. Hierbij kunnen ook externe informatiebronnen benut worden. Er zijn bijvoorbeeld in 2019 feitenoverzichten verschenen over 'Klimaat- en energiebeleid en wet- en regelgeving' en over 'Trendanalyse provinciale financiën (2015-2018)'. In 2020 zullen waar nodig geacht feitenoverzichten verschijnen.

Statenstukken bij rapporten van de Noordelijke Rekenkamer (NRK)

Ten behoeve van de doorwerking van rekenkameronderzoek worden de aandachtspunten en aanbevelingen van de rapporten van de NRK opgenomen in een Statenstuk. De Statenstukken worden opgesteld in samenspraak met de Commissie van Onderzoek. Er zullen Statenstukken verschijnen bij de drie aangekondigde rapporten van de NRK, namelijk "Energietransitie: lusten en lasten", "Duurzame landbouw" en "Marketing en promotie toerisme: effecten provinciaal beleid". Het onderzoeksprogramma van de NRK voor de tweede helft van 2020 is nog niet bekend.

Beleidsonderzoek

In 2020 zal een evaluatieonderzoek van de rollen van de Staten binnen het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan 2007-2020 plaatsvinden om inzichten mee te kunnen nemen in de behandeling van het nieuwe mobiliteitsplan. Voor verspreiding worden onderzoeksrapportages, zoals die van evaluatieonderzoeken, besproken in de Commissie van Onderzoek.

Flexnotities

Naast het onderbrengen van onderzoeksvragen in het jaarprogramma, bestaat voor Statenfracties de mogelijkheid tot het stellen van incidentele onderzoeksvragen. Het gaat hier om vragen waarvan het soort vraag past binnen het taken- en rollenpakket van de onderzoekers en kortdurend onderzoek vergen. Het antwoord op de vraag wordt aangeboden in de vorm van een flexnotitie aan alle fracties. Om dubbel werk te voorkomen, kunnen geen vragen ingediend worden die beantwoord kunnen worden door (ambtenaren van) GS. Mocht beantwoording onverhoopt meer tijd vergen dan in eerste instantie ingeschat, dan zal na terugkoppeling in de fractie de verdere afhandeling/uitvoering worden voorgelegd aan de Commissie van Onderzoek.

Statenontmoetingen

Door middel van een Statenontmoetingen kunnen PS met behulp van externe sprekers een bepaald actueel onderwerp verkennen. Het is een ontmoeting tussen Statenleden en inwoners, lokale partijen, experts en/of wetenschappers. Deze bijeenkomsten worden in samenspraak met de Commissie van Onderzoek voorbereid en ingevuld. Om vervolg te geven aan een Statenontmoeting worden de resultaten hiervan in een Statenmemo vastgelegd. Het streven is de Statenontmoetingen in 2020 te houden over actuele onderwerpen die gerelateerd zijn aan de onderzoeksthema's.

Peilingen Drents panel

Het Drents panel zal in 2020 geraadpleegd worden over een onderwerpen waarbij PS inzicht willen krijgen in de mening van de Drentse bevolking. De uitkomsten van een peiling sluiten waar mogelijk aan op een Statenontmoeting. In principe zal het Drents panelonderzoek betrekking hebben op onderwerpen die gerelateerd zijn aan de onderzoeksthema's. De onderwerpen van het Drents panel onderzoek worden in samenspraak met de Commissie van Onderzoek gekozen.

Ondersteuning van PS bij grote projecten

In het onderzoeksprotocol is opgenomen dat de Commissie van Onderzoek projecten kan voordragen als groot project. Wanneer PS hiermee instemmen, worden GS gevraagd om een startnotitie te schrijven conform de Regeling grote projecten. Aan de griffie kan gevraagd worden om voorafgaand aan de voordracht door de Commissie van Onderzoek een verkenning of toets uit te voeren om te bepalen of er sprake is van een groot project en de Commissie van Onderzoek in deze te adviseren. In de eerste helft van 2020 zal er een herziening van de Regeling grote projecten in de Staten behandeld worden om het instrument beter te laten aansluiten op de behoefte van de Staten. Naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek "Werkt het?" zal de toepasbaarheid van de Regeling worden herzien.

Masterclasses

Het doel van de masterclasses is om de Statenleden vanuit hun rollen binnen het provinciaal bestuur extra verdiepende informatie te bieden. In 2020 zal in elk geval in het eerste kwartaal een masterclass over vrije beleidsruimte worden georganiseerd. De thema's worden in overleg met de Commissie van Onderzoek bepaald.

Verbonden partijen

Om als PS meer verbonden te zijn met verbonden partijen is naar aanleiding van Statenstuk 2014-644 HERZIEN 'Werkwijze Provinciale Staten rondom verbonden partijen' afgesproken om gedurende een Statenperiode werkbezoeken te brengen aan de belangrijkste verbonden partijen. In 2020 zal in elk geval een werkbezoek aan de NOM worden ingepland. Verdere planning van de werkbezoeken van 2020 zijn nog niet bekend.

5. WERKGROEPEN EN COMMISSIES

De werkgroepen en commissies worden inhoudelijk ondersteund door de onderzoekers van de griffie. Naast het voorbereiden van de vergaderingen gaat het hierbij bijvoorbeeld om het opstellen van memo's en het organiseren van Statenbrede bijeenkomsten. In dit hoofdstuk worden kort alle werkgroepen en commissies toegelicht en hun werkzaamheden voor 2020 toegelicht.

De volgende vier werkgroepen uit de vorige statenperiode zijn voortgezet: Veranderende samenleving, Programmabegroting, Verbonden partijen en Drents Europa netwerk (DrEUUn). Naast de werkgroepen zijn er de Commissie van Onderzoek, de Begeleidingscommissie Accountant, het Statenberaad Noordelijke Samenwerking en de Raad van Advies van de Noordelijke Rekenkamer.

Werkgroep Veranderende samenleving

De Werkgroep Veranderende samenleving ontwikkelt en verbetert instrumenten die de volksvertegenwoordigende rol van de Staten versterken (o.a. Drenthe in Debat, Drents Panel, Jongerenraad). In 2020 zal de werkgroep met voorstellen komen hoe de communicatie met en participatie van de diverse doelgroepen (burgerschapstijlen) in de Drentse samenleving verder kan worden verbeterd (visie 2.0). De aanbevelingen en actiepunten uit de bestaande visie zullen worden uitgevoerd. Er wordt een begin gemaakt met het uitvoeren van een Jongerenprogramma.

Werkgroep Programmabegroting

De Werkgroep Programmabegroting zal zich de komende anderhalf jaar richten op het verbeteren van het informatiegehalte/inrichting en de leesbaarheid van de P&C-documenten voor de Statenleden. Ook zal zij suggesties doen voor het proces van de P&C-cyclus, zoals de frequentie van bestuursrapportages en begrotingswijzigingen.

Werkgroep Verbonden partijen

Het Presidium heeft de Werkgroep Verbonden partijen opnieuw ingesteld en het de volgende opdracht meegegeven:

- het protocol actualiseren en het 'oude' protocol evalueren;
- organiseren van informatiebijeenkomsten over en met verbonden partijen;
- het organiseren van werkbezoeken aan verbonden partijen;
- naar behoefte, aanvullend onderzoek doen naar verbonden partijen.

Werkgroep DrEU

De Werkgroep Drents Europa netwerk (DrEU) houdt zich bezig met: het inzichtelijk maken van de invloed van de Europese Unie (EU) op Drentse vraagstukken, het positioneren van het Drentse belang in Europa en bevorderen van de samenwerking over grenzen. Concreet houdt dit in dat DrEU o.a. jaarlijks de 'Dag van Europa' voor de Staten organiseert, zich op de hoogte stelt van relevante Europese onderwerpen voor Drenthe en PS zo nodig actief informeert over interessante ontwikkelingen.

Commissie van Onderzoek

De Commissie van Onderzoek (CvO) bestaat uit een afvaardiging van Statenleden uit elke Statenfractie. Deze commissie geeft sturing aan de onderzoekstaak bij de griffie, zoals vastgelegd in het Onderzoeksprotocol. Concreet komt het erop neer dat de CvO het opdrachtgeverschap van PS behartigt en representeert. De CvO heeft een adviserende rol richting PS en onderzoekers.

De belangrijkste taken zijn:

- jaarlijks vaststellen van het concept-jaarprogramma en voorlegging aan PS;
- desgewenst bespreken, vaststellen van onderzoeksvragen;
- wijzigingen vaststellen in het jaarprogramma.

Begeleidingscommissie Accountant

De Begeleidingscommissie Accountant (BCA) geeft invulling aan het opdrachtgeverschap van de Staten in relatie tot de accountant. De BCA vormt ook een afstemmingsoverleg ten behoeve van de verschillende controle- en auditactiviteiten in de P&C-cyclus. De BCA bespreekt de uitkomsten van de accountantscontrole (interim controle en jaarrekeningcontrole) met de accountant en de gedeputeerde financiën.

Statenberaad Noord Nederland

Per 1 januari 2019 is de gemeenschappelijke regeling Samenwerking Noord Nederland (SNN) gewijzigd. Het Statenberaad Noord Nederland is opgericht. PS hebben niet langer zitting in het Algemeen Bestuur van SNN. Sinds 2018 zijn de gezamenlijke Staten van Drenthe, Groningen en Fryslân betrokken bij het statenproces om te komen tot meer samenwerking op verbindende thema's

en om input te bieden voor de drie colleges bij hun lobby in Den Haag en Brussel. Op 4 september 2019 is in samenwerking met de griffies van Groningen en Friesland de eerste Noordelijke Statendag georganiseerd en in 2020 wordt de tweede editie georganiseerd.

Raad van Advies van de Noordelijke Rekenkamer

De Raad van Advies (RvA) van de Noordelijke Rekenkamer (NRK) draagt suggesties aan voor te verrichten onderzoek, ze geeft gevraagd en ongevraagd adviezen aan de NRK over de uitvoering van haar taak en bevordert een gecoördineerde besluitvorming van PS van de drie deelnemende provincies over de NRK. De RvA wordt ondersteund door de Statengriffie van Drenthe.

6. JAAROVERZICHT ONDERZOEKSPRODUCTEN 2020

Hieronder treft u het jaaroverzicht aan van de voorziene onderzoeksproducten in 2020. In de loop van 2020 kan het onderzoeksprogramma, in overleg met de Commissie van Onderzoek, gewijzigd of aangevuld worden. Reguliere ondersteuning van Statenwerkgroepen is niet in dit overzicht opgenomen.

Concept groslijst (reguliere) onderzoeksproducten

Kwar- taal	Product	Onderwerp
1	Statenstuk	Toekomst Drents Panel
	Statenstuk	Herziening Regeling grote projecten
	Statenstuk	Vervolg op uitkomsten onderzoek participatie en rol Staten in de RES
	Oplegnotitie bij GS stukken	Economische koers Drenthe 2020-2023
	Onderzoek Drents Panel	Rapport Inwonerspeiling Investeringsagenda
	Masterclass	Vrije beleidsruimte in de rol van PS
	Statenontmoeting	Onderwerp nader te bepalen
	Drenthe in Debat	75 jaar vrijheid
	Statenstuk bij NRK-rapport	Energietransitie: lusten en lasten
2	Oplegnotitie bij P&C stukken	Voorjaarsnota 2020
	Oplegnotitie bij P&C stukken	Jaarrekening 2019
	Oplegnotitie bij GS stukken	Concept RES
	Statenstuk bij NRK-rapport	Duurzame Landbouw
	Statenstuk bij NRK-rapport	Marketing en promotie toerisme: effecten provinciaal beleid
	Beleidsonderzoek	Evaluatie rol PS Provinciaal Verkeers- en Vervoers- Plan tbv het nieuwe mobiliteitsplan
	Inwerkprogramma	Module 4: integriteit
	Statenontmoeting	Onderwerp nader te bepalen
	Peiling Drents Panel	Onderwerp nader te bepalen
3	Statenstuk	Visie veranderende samenleving 2.0
	Oplegnotitie bij GS stukken	Mobiliteitsplan
	Oplegnotitie bij GS stukken	Provinciale Omgevingsverordening 2021
	Drenthe in Debat	Onderwerp nader te bepalen
	Peiling Drents Panel	Onderwerp nader te bepalen
4	Oplegnotitie bij P&C stukken	Begroting 2021
	Statenstuk	Onderzoeksprogramma 2021
	Peiling Drents Panel	Onderwerp nader te bepalen
	Statenontmoeting	Onderwerp nader te bepalen

7. ONDERZOEKSBUDGET

Het onderzoeksbudget (€ 80.000,-) wordt in overleg met de Commissie van Onderzoek ingezet voor extern onderzoek binnen de geprioriteerde thema's en advisering en inhuur van sprekers bij bijvoorbeeld masterclasses of Statenontmoetingen. Van de tot nu toe voorziene kosten wordt hieronder per kostenpost een inschatting van de kosten weergegeven.

Onderzoeksbudget

Onderzoeksproduct	Schatting kosten
Statenontmoetingen, werkbezoeken en andere bijeenkomsten	€ 10.000
Drents Panel: beheerskosten en onderhoud (jaarlijks)	€ 9.000
Project Vrije ruimte	€ 6.000
Onderzoek tbv het nieuwe mobiliteitsplan	€ 15.000
Verdiepend onderzoek Veranderende samenleving/ Model effectieve inzet (communicatie en participatie) instrumenten	€ 20.000